Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
Izglītības, valodu un dizaina fakultāte

DIGITĀLĀ KOMPETENCE MĀCĪŠANĀS KONCEPTUĀLO ASPEKTU KONTEKSTĀ AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Maģistra darbs

Autore _____ **VINDAČA Olga**
(paraksts)
Akadēmiskā maģistra studiju programmas
„Pedagoģija”
pilna laika studiju 2.kursa studente,
apl.Nr. **ov17015**

Darba vadītājs _____ Dr.paed., profesore Velta Ļubkina
(paraksts)

Rēzekne
2019

Anotācija

Maģistra darba tēma: “Digitālā kompetence mācīšanās konceptuālo aspektu kontekstā augstākās izglītības iestādēs”. Darba autore: Olga Vindača, darba vadītāja: profesore Dr. paed. Velta Ļubkina.

Darba mērķis: izpētīt zinātniskās teorijas par digitālo kompetenci, adaptēt skalu “Attieksmes pret IT noteikšana” Latvijas apstākļiem un noteikt Latvijas augstākās izglītības iestāžu studentu un docētāju attieksmi pret informācijas tehnoloģijām digitālās kompetences pilnveide mācīšanās konceptuālo aspektu kontekstā augstākajā izglītībā

Maģistra darbs sastāv no ievada, teorētiskās un praktiskās daļas, secinājumiem un priekšlikumiem.

Pirmajā nodaļā ir izpētītas zinātniskās teorijas par digitālo kompetenci un tās pielietojums mācīšanās konceptuālo aspektu kontekstā augstākajā izglītībā, apskatot mācīšanās konceptuālos aspektus augstākajā izglītībā, mūsdienu tendences augstākās izglītības iestāžu studiju procesa organizācijā, t. sk. augstākās izglītības digitalizāciju un studentcentrētu izglītības pieeju, kompetences būtību un tās nozīmi augstākās izglītības kontekstā, teorijas par digitālo kompetenci, to vēsturisko attīstību, problēmas, iespējas, digitālās kompetences novērtēšanas skalas augstākajā izglītībā.

Otrajā nodaļā aprakstīts veiktais empīriskais pētījums par digitālo kompetenci Latvijas augstākās izglītības iestādēs, kas ietver struktūru un metodoloģiju, aptaujas “Attieksme pret informācijas tehnoloģijām” analīzi un pētījuma datu interpretāciju.

Pētījumā rezultātā tika konstatēts, ka Latvijas augstākās izglītības iestāžu docētājiem un studentiem ir pozitīva attieksme pret informācijas tehnoloģijām kā pamats digitālās kompetences pilnveidei mācīšanās konceptuālo aspektu kontekstā.

Darba apjoms – 90 lapas, kas satur 25 attēlus, 12 tabulas, 3 pielikumus, 88 izmantoto avotu un literatūras vienības.

Atslēgvārdi: augstākās izglītības iestādes, studiju process augstākās izglītības iestādēs, digitālā kompetence, digitālās kompetences novērtēšana.

Maģistra darba izstrāde finansēta Latvijas Zinātnes padomes fundamentālo un lietišķo pētījumu projekta **"Transformatīvas digitālās mācīšanās ieviešana pedagoģijas zinātnes doktora programmā Latvijā (DocTransDigLearnLat)**", Nr. Lzp-2018/2-0180 ietvaros.

Abstract

Master's thesis: Digital competence in the context of learning conceptual aspects in higher education institutions. The author of the thesis: Olga Vindaca, the supervisor of the thesis: Dr. Paed., professor Velta Lubkina.

The aim of the paper: to investigate scientific theories about digital competence, to adopt scale "Attitudes toward Information Technologies" to Latvian conditions and to define students and lecturers of Latvian higher educational institutions attitudes towards IT as the necessity for digital competence improvement in the context of learning conceptual aspects in higher educational institutions.

The Master's thesis consists of introduction, theoretical and practical chapters, conclusions and proposals.

The first chapter deals with scientific theories about digital competence and its use in the context of learning conceptual aspects in higher education, investigating learning conceptual aspects in higher education, modern tendencies in the organization of studies, including the digitalization of higher education and studentcentered educational approach, the point of competence and its role in the context of higher education, theories about digital competence, its historical development, problems, possibilities, evaluation instruments for digital competence in higher education.

The second chapter describes the pedagogical study about digital competence in higher education institutions of Latvia, including the research structure and methodology, the analyses of the questionnaire "Attitudes toward IT Scale", research data interpretation and analyses.

As a result of the research, it has been determined that students and lecturers of Latvian higher educational institutions have positive attitudes towards information technologies as the necessity for digital competence improvement in the context of learning conceptual aspects in higher education institutions.

The Master's Thesis is written in Latvian and consists of 26 tables, 27 images, 111 information sources and 6 appendices.

Key words: higher education institutions, learning process in higher education institutions, digital competence, digital competence evaluation.

Development of Master's Thesis funded by Latvian Council of Science applied research project **"Implementation of Transformative Digital Learning in Doctoral Program of Pedagogical Science in Latvia" (DocTransDigLearnLat**)", Nr. Lzp-2018/2-0180.

SATURS

Ievads..... 5
1. Zinātniskās teorijas par digitālo kompetenci un to pielietojums mācīšanās konceptuālo aspektu kontekstā augstākajā izglītībā 10
1.1.Mācīšanās konceptuālie aspekti augstākajā izglītībā..... 10
1.2. Mūsdienu tendences augstākās izglītības iestāžu studiju procesa organizācijā 13
1.2.1. Augstākās izglītības digitalizācija..... 17
1.2.2. Studentcentrēta izglītības pieeja augstākās izglītības iestādēs 20
1.3. Kompetences jēdziens un zinātniskās teorijas par digitālo kompetenci..... 23
1.3.1. Kompetences būtība un tās nozīme augstākās izglītības kontekstā 23
1.3.2. Teorijas par digitālo kompetenci, to vēsturiskā attīstība, problēmas iespējas..... 27
1.3.3. Digitālās kompetences augstākajā izglītībā novērtēšanas skalas..... 35

2. Pedagoģiskais pētījums par digitālo kompetenci Latvijas augstākās izglītības iestādēs ... 45
2.1. Pētījuma struktūra un metodoloģija..... 45
2.2. Aptaujas "Attieksme pret informācijas tehnoloģijām" analīze 49
2.3. Aptaujas faktoru savstarpējas mijiedarbības statistisko kritēriju aprēķināšana 70
Secinājumi un priekšlikumi 77
Izmantotie avoti un literatūra 83
Kopsavilkums..... 91
Summary..... 92
Pielikumi 93
1. pielikums Anketa "Attieksme pret informācijas tehnoloģijām" 94
2. pielikums Anketas "Attieksme pret IT" rezultāti 96
3. pielikums Kolmogorova –Smirnova testa rezultāti 98
4. pielikums Kruska – Valisa testa rezultāti visiem apgalvojumiem 100
5. pielikums Kruska – Valisa testa rezultāti pieciem faktoriem 103
6. pielikums Digitālās kompetences pašvērtējuma skala 104